

של הגרון וקנה הנשימה אשר בידינו (גזע נהלל) לא נעשו, באופן יחסי, העברות עוקבות מרובות בביצים בעלות עוברים, ולכן היתה לנו אפשרות לבדוק את נכונותה של הסברה הנ"ל. בניסוי ראשון על שני עופות בדקנו את כשרו של הנגיף לתקוף את עור בתי-הנוצות והתוצאות היו שליליות. אולם יש להרחיב את הניסויים, לפני שנוציא מסקנה סופית. נוסף על השנוי הנ"ל שחל בנגיף, עקב העברות עוקבות בעוברי ביצים, יש לציין שינוי נוסף, שעליו עמד אחד החוקרים העוסק זה שנים רבות בחקירת מחלה זאת. הוא מציין כי במידה שמרבית בהעברות עוקבות בעוברי ביצים של נגיף הדלקת המדבקת

הגרון וקנה הנשימה אשר בידינו (גזע נהלל) לא נעשו, באופן יחסי, העברות עוקבות מרובות בביצים בעלות עוברים, ולכן היתה לנו אפשרות לבדוק את נכונותה של הסברה הנ"ל. בניסוי ראשון על שני עופות בדקנו את כשרו של הנגיף לתקוף את עור בתי-הנוצות והתוצאות היו שליליות. אולם יש להרחיב את הניסויים, לפני שנוציא מסקנה סופית. נוסף על השנוי הנ"ל שחל בנגיף, עקב העברות עוקבות בעוברי ביצים, יש לציין שינוי נוסף, שעליו עמד אחד החוקרים העוסק זה שנים רבות בחקירת מחלה זאת. הוא מציין כי במידה שמרבית בהעברות עוקבות בעוברי ביצים של נגיף הדלקת המדבקת

(עוד יבוא).

ד"ר א. קומרוב,

השירות הווטרינרי, מחלקת החקלאות
מדינת ישראל.

כמות החומצה הפנטותנית במזונות לעופות

(סוף).

תוצאות הבדיקות של חומצה פנטותנית בצמחים ירוקים

כמות החומצה הפנטותנית נקבעה במספר דוגמאות של צמחי מספוא ושל צמחי-בר, שיכולים לשמש להזנת העופות. נבדקו דוגמאות של צמחי

כמות החומצה הפנטותנית נקבעה במספר דוגמאות של צמחי מספוא ושל צמחי-בר, שיכולים לשמש להזנת העופות. נבדקו דוגמאות של צמחי

כמות החומצה הפנטותנית נקבעה במספר דוגמאות של צמחי מספוא ושל צמחי-בר, שיכולים לשמש להזנת העופות. נבדקו דוגמאות של צמחי

טבלה מס' 3. כמות החומצה הפנטותנית בצמחים ירוקים.

הערות	כל גרם מזון מכיל חלקי מיליון גרם חומצה פנטותנית		חומר יבש ב-%	גיל הצמח בשבועות	חודש הקצירה	הצמח	סדר מס'
	בחומר כמו שהוא	בחומר יבש					
בהתחלת הפריחה בפריחה מלאה	7.1	44.4	16.0	3	ספטמבר	אספת	39
	7.1	39.1	18.1	5	"	"	40
	7.4	34.4	21.5	7	"	"	41
בפריחה	5.4	32.2	16.8	3	ינואר	"	42
	5.4	28.1	19.2	6	"	"	43
קצירה שלישית	1.7	18.4	9.2	2	ינואר	תלתן אלכסנדרוני	44
" "	1.5	12.5	12.3	4	"	"	45
" "	1.3	10.1	13.2	5	"	"	46
קצירה ששית	2.5	22.2	11.2	2	מאי	"	47
" "	1.9	13.0	14.6	4	"	"	48
" "	1.9	11.1	17.0	5	"	"	49
	2.1	13.4	15.3	7	אוגוסט	אפונת הבקר	50
	1.9	10.8	17.8	4	"	עלי תירס	51
	1.9	9.9	19.1	7	"	"	52
	1.5	6.3	24.1	9	"	"	53
גובה הצמח 70 ס"מ	2.1	14.2	14.2		דצמבר	חלמית—בערבית חוכזה (מלבה)	64
" 30 "	3.8	23.9	15.8		"	סרסר	55
" 45 "	3.7	19.7	19.0		"	"	56

בארץ, וכן של תערובות שונות שלהן נוספו התרכיזים האלה. כמעט בכל המקרים נמצא, שערבוב התרכיזים והתערובות נעשה באופן משביע רצון, כי התערובות והתרכיזים הכילו את כמויות הויטמין המחושבות, או אפילו כמויות העולות במקצת על אלו.

ברשימה זו נמסרו תוצאות הבדיקות המיקרוביולוגיות של החומצה הפנטותינית שבהמרי מזון לעופות. מגדלי עופות יכולים להסתמך על נתונים אלה בשעת צירוף המנות ולחשב אם המנות שמגישים לעופותיהם מכילות את הכמות הדרושה של הויטמין לפי התיאוריה, או שיש צורך בהוספת מזונות עשירים בויטמין הזה או בתרכיזי הויטמין למנות, ומה הן כמויותיהם הדרושות.

ד"ר א. בונדי וד"ר ר. אטינגר-טולצינסקי

המעבדה להזנת בעלי חיים,
התחנה לחקר החקלאות, רחובות.

ספרות:

Th. H. Jukes, The distribution of pantothenic acid in certain products of natural origin. Journ. of Nutrition, Vol. 21, p. 293 (1941).

I. C. Bauernfeind, I. C. Norris & G. F. Heuser, The pantothenic acid content of feed-stuffs as determined by microbiological assay. Poultry Science Vol 21, p. 136 (1942).

W. R. Ewing, Handbook of poultry nutrition, p. 928, 3. ed. (1947).

יש להשתמש, כמובן, אך ורק בתוצאות המחושבות על בסיס של החומר כמו שהוא, והתוצאות המחושבות על בסיס של חומר יבש מאפשרות את ההשוואה של כמות הויטמין בדוגמאות שונות של צמחים. התוצאות מבדיקות: אספסת, תלתן, תירס וסרפד מראות, שכמות הויטמין בחומר יבש פוחתת והולכת במרוצת הגידול של הצמחים. אמנם כמות החומר היבש באותם צמחים הולכת ועולה במרוצת הגידול, ולכן גיל הצמח אינו משפיע במידה ניכרת על מתכונת הויטמין שבצמחים כמו שהם, וזמן קצירת הצמחים אינו משפיע למעשה על ערכם כמספקי החומצה הפנטותינית. השואת כמות הויטמין באספסת, שנקצרה באותו מצב ההתפתחות בקיץ ובחורף, מראה על יתרון של צמחי הקיץ כמספקי הויטמין הנידון לגבי אותם הצמחים שגודלו בחורף. כזאת מצאנו גם ביחס למתכונת הריבופלבין בצמחים שגודלו בקיץ ובחורף, כי כמות הקארוטין שבגידולי חורף עולה בהרבה על זו שבאותם הצמחים, כשהם גדלים בקיץ.

עלינו לציין, שהאספסת היא הצמח העשיר ביותר בחומצה הפנטותינית מבין הצמחים שנבדקו. וגם הסרפד מכיל כמות די ניכרת של הויטמין הזה. בכל אופן בשעת צירוף המנות מן הראוי להביא בחשבון גם את כמות החומצה הפנטותינית שבצמחים הירוקים המוגשים לעופות.

בשיטה המיקרוביולוגית השתמשנו גם לקביעת כמות החומצה הפנטותינית שבתרכיזים, שהוכנו מהחומצה הפנטותינית הסינתטית בשנתיים האחרונות